

RAADSVOORSTEL

19R.00591

Indiener: College van burgemeester en wethouders

Datum: 27 augustus 2019

Portefeuillehouder(s): Wethouder Becht en Wethouder Noorthoek

Portefeuille(s): Economische zaken

Contactpersoon: I. Baggen

Tel.nr.: 8816

E-mailadres: baggen.i@woerden.nl

Onderwerp:

Economisch actieplan 2019-2022

Samenvatting:

Wij stellen de raad voor het Economisch actieplan 2019-2022 vast te stellen met bijbehorende financiering zoals vastgesteld binnen het bestaande kader van de begroting. Het geeft invulling aan het huidige coalitieprogramma. Het belangrijkste gevolg van het pakken van de gemeentelijke rol ter versterking van de lokale economie, in samenwerking met het lokaal gevestigde bedrijfsleven, is een florerend bedrijfsleven dat beschikt over vitale werklocaties en een vitale arbeidsmarkt.

Gevraagd besluit:

1. Het Economisch Actieplan 2019-2022 (19.085987) vast te stellen.
2. Het Economische actieplan 2015 e.v. (15R.00360) en de Update Economisch Actieplan 'de kloppende economie' 2016 e.v. (16R.00762) in te trekken.

Inleiding

Uw raad is op 16 oktober 2018 geïnformeerd (18R.00542) over het opstellen van het Economisch Actieplan 2019-2022 (hierna: EAP). Op 28 mei 2019 is uw raad geïnformeerd over de planning van het EAP (19R.00450). Het voorliggend EAP 2019-2022 is opgesteld in nauwe samenwerking met het Platform Ondernemers Verenigingen Woerden (POVW). Het coalitieakkoord 2018-2022 en de ondernemersvisie Woerden 2030 (17.013785) van het POVW vormen belangrijke bouwstenen. Dit is de toekomstvisie van de ondernemersverenigingen. Tevens is het EAP besproken met de Land- en Tuinbouw Organisatie (LTO) en met Bouwpatroons Woerden. Hun reactie is meegenomen.

Participatieproces

Hoe is dit voorstel tot stand gekomen

Samenwerking met het POVW

Het EAP 2019-2022 is in samenspraak met het POVW opgesteld. De samenwerking tussen gemeente en POVW heeft als doel om de economische agenda samen actueel te houden en prioritering aan acties te geven. Het POVW heeft een EAP werkgroep opgericht die specifiek input heeft geleverd. Tevens is het concept EAP twee keer besproken tijdens het reguliere overleg van het POVW met de gemeente. In aanwezigheid van de EZ wethouders heeft POVW haar akkoord gegeven op voorliggend EAP 2019-2022.

Brede participatie van bedrijfsleven

Aangezien het POVW niet alle Woerdense ondernemers vertegenwoordigd, is op de nationale "Dag van de Ondernemer" -16 november 2018- een inloopmiddag georganiseerd voor alle Woerdense ondernemers als een brede participatiebijeenkomst. De aandachtspunten van deze ondernemers komen overeen met de eerder aangedragen punten door het POVW. Dit zijn met name: een goed ondernemersklimaat, vitale woon –en werkgebieden, goede infrastructuur en bereikbaarheid.

LTO en Bouwpatroons

Het concept EAP is gedeeld met de LTO. Er zijn gesprekken gevoerd met LTO in januari en juli 2019. Ook is Bouwpatroons Woerden in de gelegenheid gesteld een reactie te geven op het EAP. Zij hebben aangegeven alle vertrouwen te hebben in het POVW om goede input te geven.

Wat willen we bereiken?

De gemeente Woerden wil de lokale economie stimuleren en faciliteren. De belangrijkste economische beleidsdoelen zijn:

- 1) Kwalitatief goede en toekomstbestendige werklocaties voor bedrijven;
- 2) Op peil houden en mogelijk versterken van het voorzieningenniveau in de binnenstad en kleine kernen;
- 3) Dienstverlening aan het Woerdense bedrijfsleven verbeteren;
- 4) Stimuleren van een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt.

Wat gaan we daarvoor doen?

We geven uitvoering aan het EAP 2019-2022.

Argumenten

1.1 Actualisatie nodig van verouderd EAP 2015 e.v.

Het voorgaande EAP 2015 e.v. is verouderd en actualisatie is nodig. Met de oprichting van het POVW in 2016 is de samenwerking met het lokaal gevestigde bedrijfsleven in de gemeente Woerden geïntensiveerd en verbeterd. We blijven inzetten op verdere verbetering. Het EAP heeft nu een grote mate van flexibiliteit om goed te kunnen inspelen op actuele economische ontwikkelingen en trends die verder in de toekomst liggen, zo kijken we met de ondernemers vooruit naar 2030.

1.2 Versterking lokale economie

Versterking van de lokale economie, aandacht voor duurzaamheid, toekomstbestendigheid (van o.a. het buitengebied en ondernemen en werkgelegenheid in de dorpen) en ruimte voor groei voor bedrijven zijn speerpunten van de raad, voortkomend uit het coalitieakkoord en uitgewerkt in de programmabegroting. Uit het coalitieakkoord: *"In Woerden is er al langere tijd behoefte aan een uitbreiding van de ruimte voor bedrijven, om de bedrijven die nu in Woerden gevestigd zijn de gelegenheid te bieden door te kunnen groeien op kwalitatief goede bedrijventerreinen."* Belangrijke acties in het EAP voor het realiseren hiervan zijn de herstructureringsplannen en de acties voor het realiseren van 6 tot 9 hectare schuifruimte voor bedrijven.

1.3 Goede samenwerking met het POVW: samen verder de toekomst in kijken, naar 2030

De samenwerking met het POVW is verbeterd in de afgelopen periode en de blijvende inzet op een sterke samenwerking levert vruchten op ter versterking van de lokale economie. Het POVW heeft haar Ondernemersvisie 2030 als input voor het EAP meegegeven met een doorkijk tot 2030. POVW wenst dat de gemeente zorg draagt voor de pijlers hierin benoemd. De acties benodigd vanuit de Ondernemersvisie zijn echter niet alleen in het EAP te beleggen, maar ook elders in de organisatie van de gemeente, zoals bij het programma Energietransitie als het gaat om duurzaamheid; de uitwerking van de Verkeersvisie als het gaat om de ontsluiting van werklocaties; en de woonvisie als het gaat om een aantrekkelijk woonklimaat. Hierin is tevens een actie opgenomen ten aanzien van arbeidsmigranten. Het EAP bevat alleen de acties die vanuit het cluster Economisch zaken uitgevoerd worden. Het EAP kent mede op aanraden van het POVW een grote mate van flexibiliteit, om goed in te spelen op actuele economische ontwikkelingen en trends. We stellen samen met het POVW de acties jaarlijks vast. De acties worden dan ook jaarlijks concreet en

smart gemaakt. Zo stellen we de acties voor de arbeidsmarkt gezamenlijk op na de herijking van het arbeidsmarktbeleid; de acties voor de binnenstad worden gezamenlijk met alle stakeholders in een apart traject voor de binnenstad in de vestingraad plus opgesteld.

1.4 Aandacht voor het buitengebied en de agrarische sector

Het concept EAP is gedeeld met de LTO. Er zijn gesprekken gevoerd met LTO in januari en juli 2019. Het aandachtspunt "Herbestemming vrijkomende agrarische bebouwing moet worden mogelijk gemaakt" is opgenomen als actie in het EAP.

- *Herbestemming van vrijkomende agrarische bebouwing moet worden mogelijk gemaakt (sterke raakvlakken met de 'ruimte voor ruimte'-regeling).* Gezien het tekort aan ruimte op alle vlakken (wonen, recreëren en werken) is onbenut potentieel op het vlak van leegstaande agrarische bebouwing mogelijk te benutten. Samen met het cluster wonen wil het cluster economische zaken onderzoeken of het mogelijk is om deze leegstaande bebouwing op een andere manier te benutten.

Daarnaast zijn er aandachtspunten genoemd door LTO die niet door het cluster Economische zaken, maar mogelijk elders kunnen worden opgepakt, zoals:

- *Bodemdalingsproblematiek en het effect op het boerenbedrijf.*
Gemeente heeft een Regiodeal Bodemdaling
- *Claims op landbouwgrond voor waterberging (HDSR-Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden) en alternatieve vormen van energieopwekking (energietransitie)*
Het cluster duurzaamheid houdt zich bezig met energietransitie en daaruit voortkomende claims op landbouwgrond. De HDSR is eerst verantwoordelijke voor eventuele claims op landbouwgrond voortkomend uit de wens om waterbergingsgebieden te realiseren.
- *Problemen met ruilverkaveling als gevolg van starre bestemmingsplannen (bestemmingsplannen laten geen nieuwe bedrijfslocaties toe)*
Deze problematiek is erg casus-afhankelijk en zal van geval tot geval moeten worden gezien bij het cluster ruimtelijke ontwikkeling.
- *Slechte infrastructurele ontsluiting bij o.a. de Mijzijde op de Van Teylingenweg (dit vormt onderdeel van regionaal project Veenweide in beweging) en de Kromwijkerdijk (dit vormt onderdeel van de uitwerking 'strategienota Verkeersvisie' in een verkeersmaatregelenplan).*
- *Boerenbedrijven kunnen relatief veel energie leveren. Het is nu echter lastig om terug te leveren op het net. Het huidige net kan dit niet aan/ energiebedrijven werken niet mee. LTO merkt tevens op dat zij de voorkeur geven aan windmolens boven zonneweiden.*
Dit vormt onderdeel van bespreking in het cluster duurzaamheid van de gemeente.

Het cluster Economische zaken blijft in gesprek met LTO over de genoemde aandachtspunten.

Kanttekeningen, risico's en alternatieven

1.1 Het EAP bevat acties die zijn uit te voeren door de afdeling EZ

Ondernemers zien de gemeente doorgaans als één gemeente. Ze verwachten dat de afdeling EZ acteert op alle beleidsterreinen, bijvoorbeeld op hun speerpunt bereikbaarheid van werklocaties. Dit vergt een zorgvuldig verwachtingenmanagement van beide kanten. De gemeente zet hiervoor in op EZ-accountmanagement.

1.2 Economische crisis

Een omvangrijke economische crisis ligt buiten de directe invloedssfeer van de gemeente. Bewezen is dat een sterk geworteld lokaal MKB bedrijfsleven minder gevoelig is voor dergelijke economische conjunctuurschommelingen. Woerden prijst zich gelukkig met een sterk lokaal gebonden en goed georganiseerd MKB. Derhalve is een voortzetting van de ingezette beleidskoers in samenwerking met het bedrijfsleven van essentieel belang.

1.3 Regionale samenwerking steeds belangrijker

De Utrechtse U10 regio (en samen met Utrecht-west vormt het de U16) is een van de topregio's (meest competitieve) van Europa. Onderwerpen als duurzaamheid, ruimtelijke ontwikkelingen en mobiliteit vergen een regionale aanpak. Dat kan de gemeente niet alleen. Voor uitvoering van het EAP is samenwerking in regionaal verband vanzelfsprekend, ook in Groene Hart verband.

Financiële gevolgen van het voorgestelde besluit

De kosten passen binnen het bestaande kader. Hier wordt niet op bezuinigd bij de begroting 2020. Voor de uitvoering van het Economisch actieplan is budget gereserveerd. In het EAP 2019-2022 (bijlage1) is een financiële tabel opgenomen die een uitsplitsing geeft van het budget gereserveerd voor de uitvoering van het economisch actieplan.

Communicatie

Het raadsbesluit wordt gecommuniceerd via een persbericht. Het POVW is betrokken bij het gehele proces tot en met besluitvorming en wordt aldus op de hoogte gehouden. Tevens communiceren we met de LTO.

Vervolgproces

Na vaststelling van het Economisch actieplan 2019-2022 volgt de uitvoering ervan. De uitvoering vindt plaats in samenwerking met het POVW. We stellen jaarlijks samen met het POVW de acties vast. De acties worden dan ook jaarlijks concreet en smart gemaakt. Uw raad wordt hierover jaarlijks geïnformeerd.

Bevoegdheid raad:

Artikel 108, in samenhang gelezen met artikel 147, van de Gemeentewet.

Bijlage:

- Economisch actieplan 2019-2022 (19.085987)

De indiener: College van burgemeester en wethouders

De secretaris,

drs. M.H.J. van Kruisbergen MBA

De burgemeester,

V.J.H. Molkenboer

RAADSBESLUIT
19R.00598

Onderwerp: Economisch Actieplan 2019-2022

De raad van de gemeente Woerden;

gelezen het voorstel d.d. 27 augustus 2019 van:
- burgemeester en wethouders

gelet op het bepaalde in artikel 147 jo. artikel 108 van de Gemeentewet;

b e s l u i t:

1. het Economisch Actieplan 2019-2022 (19.085987) vast te stellen
2. het Economische actieplan 2015 e.v. (15R.00360) en de Update Economisch Actieplan 'de kloppende economie' 2016 e.v. (16R.00762) in te trekken.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Woerden in zijn
openbare vergadering, gehouden op

De griffier,

De voorzitter,

drs. M.J.W. Tobeas

V.J.H. Molkenboer

Economisch Actieplan Gemeente Woerden 2019-2022

gemeente
WOERDEN

SEPTEMBER 2019

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding	3
1.1 Waarom een economisch actieplan (EAP)?.....	3
1.2 Totstandkoming van het actieplan	4
1.3 Leeswijzer actieplan	4
2. Op naar 2030: Trends en uitdagingen	5
2.1 Koesteren van economische voorspoed	5
2.2 Belangrijke trends en uitdagingen	5
3. Vitale Arbeidsmarkt	
“Betere aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt”	8
3.1 Waar staan we?	8
3.2 Opgaves	8
3.3 Acties	9
4. Toekomstbestendige werklocaties	
“Aantrekkelijke, functionele en toekomstbestendige werklocaties voor bedrijven”	10
4.1 Waar staan we?	10
4.2 Opgaves	10
4.3 Acties	11
5. Dienstverlening	
“Naar een dienstbare organisatie”	13
5.1 Waar staan we?	13
5.2 Opgaves	13
5.3 Acties	13
6. Binnenstad en overige voorzieningencentra (dorpscentra en wijken)	
“Economisch vitaal houden van het stadshart en alle dorps –en wijkcentra”	15
6.1 Waar staan we?	15
6.3 Acties	16
Bijlage 1: Financieel	18
Bijlage 2: Planning economische acties 2019-2022	19

1. INLEIDING

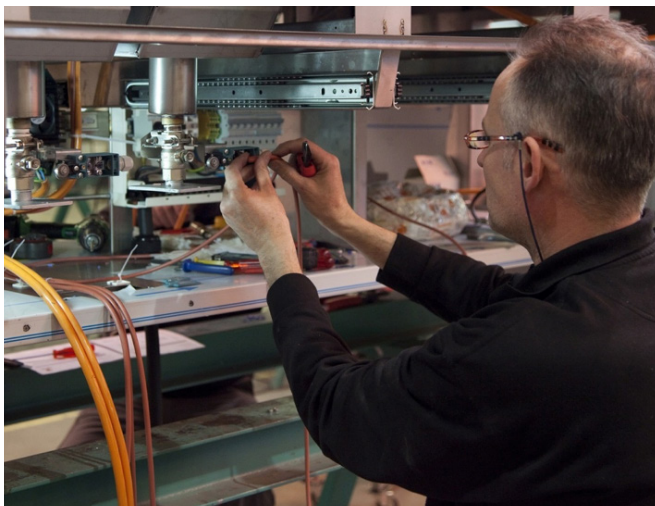
1.1 Waarom een economisch actieplan (EAP)?

Een toekomstbestendige gemeente kent een goede balans tussen wonen, werken en recreëren. Voor het op peil houden van de werkgelegenheid is een sterke lokale economie noodzakelijk. Een sterke lokale economie staat echter voor meer dan enkel werkgelegenheid. Naast het creëren van banen zorgt het lokale bedrijfsleven ook voor voorzieningen, in de vorm van winkels, horeca en recreatie, en levert het een bijdrage aan de samenleving door sponsoring van het verenigingsleven, evenementen en gemeenschapsactiviteiten. Kortom; een sterke lokale economie is van fundamenteel belang voor een aantrekkelijke leefomgeving.

De gemeente Woerden wil de lokale economie stimuleren en faciliteren. Hiervoor wordt de volgende missie gehanteerd: “De gemeente Woerden streeft naar een vitaal ondernemersklimaat waarin het (lokaal gevestigde) bedrijfsleven kan floreren; dat tevens het maatschappelijk belang dient en beschikt over vitale werklocaties (met aandacht voor de bereikbaarheid); en een vitale arbeidsmarkt .”

Onderliggend aan deze missie zijn vier economische beleidsdoelen geformuleerd:

- 1) Inzetten op kwalitatief goede en toekomstbestendige werklocaties voor bedrijven;
- 2) Op peil houden en waar mogelijk versterken van het voorzieningenniveau in de binnenstad en kleine kernen voor inwoners van de gemeente en bezoekers van buitenaf;
- 3) Dienstverlening aan het Woerdense bedrijfsleven verbeteren door transparant en duidelijk beleid te voeren en, in de vorm van accountmanagement, in te zetten op nabijheid;
- 4) Stimuleren van een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt, waarbij specifieke aandacht is voor de kratesectoren techniek, zorg en bouw.

In bovenstaande doelstellingen wordt het onderwerp bereikbaarheid niet expliciet benoemd. Het belang van een goede bereikbaarheid voor een sterke lokale economie is evident. Zonder een goede bereikbaarheid is het behoud van een goed voorzieningenniveau in binnenstad en kernen en de realisatie van toekomstbestendige werklocaties onmogelijk. Voor wat betreft de bereikbaarheid sluit het economisch actieplan aan op de missie, visie en doelstellingen uit de Verkeersvisie 2030.

Instrumentarium

De gemeente heeft verschillende instrumenten tot haar beschikking om de lokale economie te stimuleren, waarbij de maakbaarheid echter niet moet worden overschat. Regionale, nationale en internationale ontwikkelingen en gebeurtenissen hebben grote invloed op het economisch welzijn in de gemeente Woerden. Van oudsher gezien maakt de gemeente gebruik van fysieke instrumenten voor het stimuleren van het lokaal economisch klimaat. Denk hierbij aan investeringen in infrastructuur en de aanleg van nieuwe bedrijventerreinen. De laatste jaren wint de inzet van meer informele, ‘zachte’ instrumenten, gericht op kennisdeling en dienstverlening, aan populariteit. Een voorbeeld hiervan is de samenwerking tussen onderwijs, overheid en ondernemers (triple helix) gericht op het verbeteren van de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt.

De impact en effectiviteit van de verschillende instrumenten doen niet voor elkaar onder. Het is vooral belangrijk om de juiste instrumenten voor de juiste vraagstukken in te zetten. De informele, zachte instrumenten sluiten goed aan bij de huidige rol van de lokale overheid. Een overheid minder sturend op inhoud, maar sterker gericht op verbinding en relatie. Een overheid die zich flexibel toont en zodoende in staat is om de snel veranderende economie bij te benen. Het blijft echter van belang om een goede mix van beide type instrumenten te hanteren. Naast kennisdeling en dienstverlening blijven investeringen in de fysieke omgeving nodig voor een goed lokaal economisch klimaat.

Belang van de regio

Bij de inzet van het instrumentarium is het nodig, dat een gemeente over haar grenzen heen kijkt. Het belang van de regio voor de lokale economie wordt steeds groter. Economische vraagstukken en maatschappelijke opgaven op het gebied van duurzaamheid, arbeidsmarkt en infrastructuur overstijgen de gemeentegrenzen en moeten in regionaal verband worden opgepakt. Intergemeentelijke competitiviteit moet plaatsmaken voor regionale samenwerking en complementariteit. Op deze manier wordt zowel de regionale als lokale economische positie van de gemeente Woerden versterkt. De gemeente Woerden acteert hiervoor in verschillende samenwerkingsverbanden waaronder de U10, Alphen – Gouda – Woerden en Utrecht-West.

Het voorliggende economisch actieplan (EAP) geeft aan welke acties de gemeente Woerden in de komende vier jaar wil uitvoeren om de lokale economie te versterken. Hierbij is gezocht naar een goede balans aan in te zetten instrumenten, waarbij rekening is gehouden met het (groeiende) belang van de regio voor de lokale economie. Aangezien de economische situatie snel kan veranderen wordt jaarlijks bekeken welke acties prioriteit hebben. Deze prioritering gebeurt in afstemming met het Platform Ondernemersverenigingen Woerden (hierna POVW) en, via de begrotingscyclus, het gemeentebestuur.

1.2 Totstandkoming van het actieplan

Het economisch actieplan staat niet op zichzelf. De ambities van het huidige college en de Ondernemersvisie Woerden 2030 liggen aan de basis van het economisch actieprogramma. In de Ondernemersvisie geven de Woerdense ondernemersverenigingen hun visie op de uitdagingen waar Woerden voor staat.

Naast bovenstaande bouwstenen voor het EAP heeft de afgelopen maanden overleg plaatsgevonden met het POVW, een lokale afvaardiging van de Land- en Tuinbouw Organisatie Nederland (LTO) en is er een bijeenkomst georganiseerd waarbij het volledige Woerdense bedrijfsleven de mogelijkheid kreeg om zijn of haar wensen op economisch gebied te uiten. Op deze manier is getracht om tot een zo breed mogelijk gedragen actieprogramma te komen.

Samenhang met vastgesteld beleid

Dit EAP heeft een sterke samenhang met reeds vastgesteld beleid. Denk hierbij onder andere aan de Verkeersvisie, het Koersdocument voor recreatie en toerisme, de Ontwikkelingsvisie Middelland, het Beleidskader binnenstad Woerden en het Herstructureringsprogramma bedrijventerreinen. Allemaal beleidsdocumenten en programma's aangrenzend aan het economisch actieplan. Acties benoemd in dit plan komen soms voort uit dergelijk beleid of bouwen hierop voort. Daarnaast wordt momenteel gewerkt aan een visie op het stationsgebied, ook wel de Poort van Woerden genoemd, en een Omgevingsagenda die moet uitmonden in een Omgevingsvisie. Het bewaken van samenhang tussen de acties in het economisch actieplan en andere beleidsdocumenten en programma's is een belangrijke, overkoepelende opgave bovenop de in dit plan benoemde acties. Samenhang tussen de verschillende beleidsvelden leidt namelijk tot synergie, oftewel een grotere impact van gemeentelijke acties op het lokaal economisch welzijn.

Doorkijk naar 2030

Om meer duidelijkheid te geven aan hoe de gemeente omgaat met lange termijn trends, ontwikkelingen en uitdagingen die de huidige collegeperiode overschrijden, en aan te sluiten op de tijdspanne aangehouden in de Ondernemersvisie Woerden 2030 is in het EAP een doorkijk naar 2030 opgenomen. In de doorkijk wordt aandacht gegeven aan trends en ontwikkelingen die het komende decennium veel invloed zullen hebben op de Woerdense economie. Het is van belang om deze trends en ontwikkeling helder in beeld te hebben, zodat hier op een goede manier op kan worden ingespeeld.

1.3 Leeswijzer actieplan

Het EAP bestaat uit twee delen. In het eerste deel wordt ingegaan op trends en ontwikkelingen die het komende decennium veel invloed zullen hebben op de Woerdense economie. Het tweede deel bestaat uit de acties die het college in de komende vier jaar wil uitvoeren. Deze acties zijn op thema, gerelateerd aan de eerder benoemde economische beleidsdoelen, gerangschikt. Binnen elk thema wordt de huidige stand van zaken, opgaven voor de komende periode en uit te voeren acties weergegeven. Dwarsdoorsnijdende thematieken, zoals duurzaamheid en regionale samenwerking, komen bij alle thema's terug.

2. OP NAAR 2030: TRENDS EN UITDAGINGEN

2.1 Koesteren van economische voorspoed

Woerden staat met één been in het Groene Hart en met één been in de regio Utrecht. Twee sterke economische regio's. Het Groene Hart is de laatste jaren economisch gezien één van de snelst groeiende regio's van Nederland. De regio Utrecht behoort voor wat betreft de economische concurrentiekracht al jarenlang tot de absolute top van Europa. Woerden profiteert van haar ligging in beide regio's. De economische kracht van dit gebied resulteert in een goed leef- en vestigingsklimaat. Het is echter niet vanzelfsprekend dat het goed blijft gaan. Het behoud van welvaart en welzijn vraagt voortdurend aandacht en zorg. Om goede zorg te kunnen geven, is het van belang om zicht te hebben op trends en daaraan gerelateerde uitdagingen. Dit hoofdstuk beschrijft de belangrijkste trends en uitdagingen op de langere termijn.

2.2 Belangrijke trends en uitdagingen

- Technologische innovaties komen in toenemende snelheid op ons af. De impact hiervan werkt door in alle branches en alle aspecten van bedrijfsprocessen. Voorbeelden van effecten van technologische innovatie zijn schonere productieprocessen, maar ook de transformatie van de vraag naar arbeid. Het Woerdense bedrijfsleven, met van oudsher een sterke traditie in de maakindustrie, zal in de komende jaren worden geconfronteerd met zowel de positieve als negatieve gevolgen van de technologische transitie. De innovatiekracht van bedrijven zal bepalen wie als winnaar of verliezer uit de strijd komt. Ruimtelijk gezien zorgen de schonere productieprocessen ervoor, dat de scheiding tussen woon- en werkgebieden op termijn minder noodzakelijk is. Hetgeen kansen kan bieden voor Woerden, aangezien uitbreidingsmogelijkheden voor werkgebieden door de ligging in het Groene Hart beperkt zijn.
- De flexibilisering van de arbeidsmarkt zet door. Mensen werken minder vaak in vaste dienst bij één bedrijf. Ze zijn zzp'er of hebben meerdere werkgevers. Het aantal flexibele arbeidskrachten is met name onder jongeren en praktisch opgeleiden op VMBO- en MBO-niveau sterk gestegen. Zoals gezegd zal technologische innovatie tevens leiden tot een andere vraag naar arbeid. Naar verwachting blijft er vooral vraag naar arbeid waarbij de nadruk ligt op hoogwaardige kennis én praktisch vakmanschap, persoonlijke aandacht, inlevingsvermogen en creativiteit. Er is nu al krapte aan vakkrachten in de techniek, zorg en bouw. Wanneer de economische groei doorzet zal deze krapte nog sterker aanwezig zijn en een grote rem zetten op de lokale economische groei.

- Schaalverkleining van het bedrijfsleven, onder andere ingegeven door de toename van het aantal zzp'ers, is een blijvende trend.¹ Bedrijven worden steeds specialisatiegericht en richten zich op kleinere onderdelen in de productieketen. Enkel in de detailhandel en horeca, waar het fenomeen 'blurring'² een sterke opmars kent, is sprake van een omgekeerde beweging. De schaalverkleining zorgt voor een verschuiving in de vraag naar type werkmilieus. Door verregaande specialisatie is samenwerking met andere bedrijven noodzaak. Netwerken, ontmoeten en leren van elkaar zijn kernbegrippen in de nieuwe economie. Als gevolg hiervan is er een toenemende behoefte aan interactiemilieus; werkomgevingen waar de ontmoeting centraal staat. De effecten van schaalverkleining zijn in Woerden merkbaar. Het aantal bedrijfsverzamelgebouwen en werkplekken voor zzp'ers is de laatste jaren toegenomen. De binnenstad profileert zich steeds sterker als ontmoetingsplek en het stationsgebied kan hier in de toekomst ook een rol in pakken.
- Duurzaamheid en klimaatbestendigheid zijn mogelijk de belangrijkste thema's van de komende decennia en zullen een grote impact hebben op de economie. Naast het van overheidswege faciliteren van de energietransitie en duurzame of zelfs circulaire productiemethoden zal er meer (landelijke) wet- en regelgeving op deze thema's worden ontwikkeld. Het Woerdense bedrijfsleven zal moeten inzetten op innovatie en verduurzaming van bedrijfsprocessen. Vanuit het gemeentebestuur wordt momenteel vooral de energietransitie gestimuleerd. Daarnaast is er bestuurlijk

¹ Aantal vestigingen per 1000 inw. 15- 74 jr. is in Woerden gestegen van 102,8 in 2008 naar 137,9 in 2018.

² Vervagen van grenzen tussen branches. Bijvoorbeeld een slijterij waar tevens een glas wijn kan worden gedronken.

aandacht voor de bodemdalingsproblematiek, die vooral de economische toekomstbestendigheid van het buitengebied bedreigt. De aan duurzaamheid verbonden transities zorgen voor uitdagingen, maar bieden het bedrijfsleven ook kansen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de enorme markt die ontstaat door zowel particuliere als bedrijfsmatige investeringen in verduurzamingsmaatregelen.

- De verhoudingen tussen markt, overheid en samenleving zijn in de afgelopen decennia sterk veranderd. De 'doe-democratie', waarbij initiatieven van burgers en ondernemers centraal staan, is in zwang gekomen. Collectieve duurzaamheidsmaatregelen op bedrijventerreinen, waarbij de energieopwekking en –verdeling in eigen hand wordt genomen, zijn concrete voorbeelden waaruit blijkt dat de verhoudingen tussen markt en samenleving zijn veranderd. Dankzij internet neemt ook de deeleconomie (vb. Airbnb, Snappcar en Uber) een vlucht. Lokaal uit deze ontwikkeling zich bijvoorbeeld in de wijze waarop het bedrijfsleven in samenwerking met het onderwijs en de overheid een Techcollege probeert te realiseren.
- Regio's worden de motoren van economische groei, die met elkaar concurreren om bedrijvigheid, kennis en talent. Nationaal gezien richt het beleid van de overheid zich steeds meer op het benutten van 'regionale kansen'. Daarnaast overstijgen veel maatschappelijke opgaven de gemeentegrens. Denk bijvoorbeeld aan opgaven op het gebied van infrastructuur/ mobiliteit, energietransitie en de aansluiting onderwijs-arbeids-

markt. Voor versterking van het ondernemersklimaat in Woerden is regionale afstemming van belang. Concurrentie tussen gemeenten moet plaatsmaken voor complementariteit. Het voeren van een eigen economisch profiel complementair aan de profielen van omliggende gemeenten verhoogd de concurrentiekracht van de regio én gemeente. Een voorbeeld waaruit blijkt dat het nationale beleid zich sterker richt op regio's is de regiodeal voor de aanpak van bodemdaling in het Groene Hart. Daarnaast tonen RetailDeals, regionale vastgoedprofilering en de samenwerkende ondernemersverenigingen in Utrecht-West (PBUW) aan, dat de regio aan belang wint.

De eerste stappen richting een lokaal economisch profiel, dat complementair is aan de regio zijn reeds gezet. Het PBUW heeft bij de provincie met succes de van oudsher in Woerden aanwezige maakindustrie onder de aandacht gebracht. De gemeente wil in samenwerking met de ondernemersverenigingen het economisch profiel van Woerden, waarin voor de maakindustrie een prominente rol is weggelegd, sterker onder de aandacht brengen in de regio. Een onderscheidend profiel kan de lokale economie versterken. Naast de economische profilering is het ook van belang om in regionaal verband aandacht te hebben voor kansen die mobiliteitsopgaven mogelijk bieden. De grote steden stromen vol en zijn steeds slechter bereikbaar. Zeker richting de stad Utrecht kan Woerden hier een rol in vervullen. Mogelijk biedt dit voor Woerden weer kansen op andere gebieden, zoals versterking van de OV-verbindingen en het vergroten van de mogelijkheden voor woningbouw in de gemeente.

3. VITALE ARBEIDSMARKT

“Betere aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt”

3.1 Waar staan we?

De gemeente Woerden heeft in de afgelopen jaren diverse (succesvolle) initiatieven ontplooid om de werkloosheid te verlagen. Deze initiatieven waren voornamelijk gericht op de aanbodzijde van de arbeidsmarkt. Oftewel, het bewegen van mensen in een uitkerings-situatie naar werk. Voorbeelden van dergelijke initiatieven zijn de ‘Kom binnen bij bedrijven’- en ‘Pak je kansen’-dagen, sollicitatieworkshops, walk- en talk-bijeenkomsten en ‘Ik ben Harry’-cursussen gericht op begeleiding van collega’s met een arbeidsbeperking.

Uiteraard is het bewegen van mensen in een uitkeringssituatie naar werk belangrijk. Hierbij moet echter niet enkel naar de aanbodzijde, maar ook naar vraagzijde van de arbeidsmarkt worden gekeken. In de huidige hoogconjunctuur is er voldoende vraag naar arbeid. De werkloosheid in Woerden is in de afgelopen jaren dan ook sterk afgenomen.³ Bij bedrijven dreigen echter (grote) tekorten aan goed geschoold personeel te ontstaan⁴, omdat de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt niet optimaal functioneert. De vergrijzing van de Woerdense samenleving zorgt voor extra druk op de arbeidsmarkt. Het tekort aan juist geschoolde arbeidskrachten zorgt voor een rem op de lokale economie. Deze ontwikkelingen vragen om een nieuwe koers, waarbij zowel oog is voor de vraag- als aanbodzijde van de arbeidsmarkt.

Via initiatieven zoals de Kaasacademie, CIV Smart Technology en de samenwerking met het WTT voor de ontwikkeling van een TechCampus is al een eerste

aanzet gegeven om de vraagkant van de arbeidsmarkt sterker te betrekken bij initiatieven gericht op een vitale, lokale arbeidsmarkt. Middels een herijking van de projecten onder de vlag van Woerden Werkt wordt in 2019 getracht om tot een uitgebalanceerd programma te komen waarbij voldoende aandacht is voor vraag- en aanbodzijde van de lokale arbeidsmarkt.

3.2 Opgaves

• Herijking Woerden werkt

Onder de noemer Woerden Werkt zijn er in de afgelopen jaren veel acties uitgevoerd, die gericht waren op de aanbodzijde van de arbeidsmarkt. Hierbij is er te weinig oog geweest voor de vraagzijde van de arbeidsmarkt. Waar heeft het lokale bedrijfsleven behoefte aan? Via een herijking wordt gezocht naar een betere balans tussen acties gericht op de aanbodzijde en vraagkant van de arbeidsmarkt.

• Verbetering aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt

Speerpunt bij het verbeteren van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt is de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Het onderwijs zorgt voor de aanvoer van arbeidskrachten op de arbeidsmarkt. Het is van belang dat de curricula in het onderwijs aansluiten op hetgeen door het bedrijfsleven wordt gevraagd. Baanzekerheid en economisch welvaren worden gediend door een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Een intensieve samenwerking tussen het bedrijfsleven en onderwijs is nodig om dit te bereiken. De gemeente heeft in dit vraagstuk een faciliterende en stimulerende rol, waarbij het concreet gaat om partijen bij elkaar brengen, lokale en bovenlokale subsidiemogelijkheden in beeld brengen en het figuurlijk bouwen van bruggen tussen onderwijsinstellingen, uitvoeringsorganisaties en bedrijfsleven.

• Huisvesting arbeidsmigranten

De lokale economie is deels afhankelijk van arbeidsmigranten. In Woerden zijn arbeidsmigranten in verschillende sectoren, bijvoorbeeld de logistiek en maakindustrie, werkzaam. De omvang van deze groep is groeiende. De huisvesting van arbeidsmigranten vormt echter een probleem. De woningmarkt in Woerden staat los van dit vraagstuk al onder hoge druk. Het creëren van ruimte op de reguliere, lokale woningmarkt voor arbeidsmigranten is, zeker in het geval van relatief korte verblijfsduren, niet wenselijk. Gezien de gedeel-

³ Werkloosheidspercentages in de Gemeente Woerden: 5,1% (2015); 4,7% (2016); 3,5% (2017). Bron: CBS – Arbeidsdeelname 2017.

⁴ Beroepen waarvoor in Woerden in de periode 2016-2020 een tekort aan arbeidskrachten bestaat, zijn onder meer de technische beroepen, ICT, docenten voor de exacte vakken en talen, artsen en verpleegkundigen (uit: Regiometer arbeidsmarkt en onderwijs, 2016).

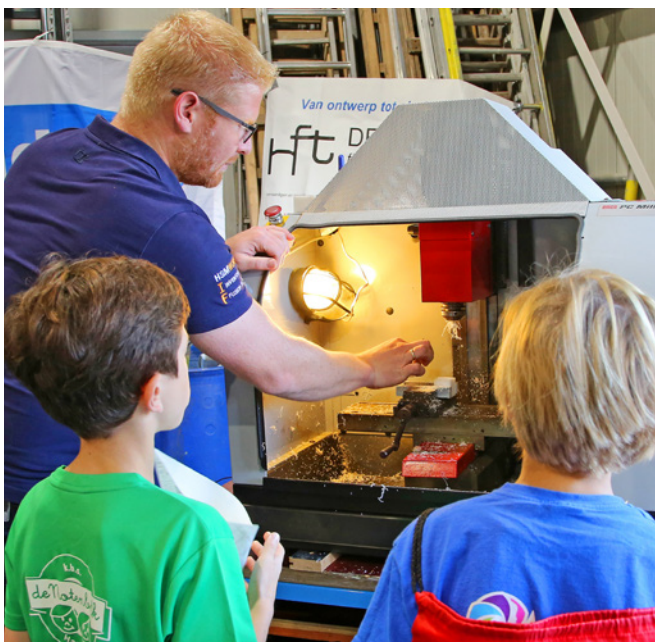
telijke afhankelijkheid van de lokale economie van arbeidsmigranten is het zoeken naar creatieve, alternatieve vormen van huisvesting voor arbeidsmigranten daarom een vereiste.

3.3 Acties

Belangrijkste speerpunten voor de komende periode zijn de volgende:

1) Herijking Woerden Werkt

De herijking van het programma Woerden Werkt staat in 2019 centraal. Op basis van deze herijking worden acties benoemd waar de gemeente, in samenwerking met externe partners, de komende jaren mee aan de slag gaat. De gemeente zal vooral een verbindende rol op zich nemen. Hoe brengen we onderwijs en bedrijfsleven dicht bij elkaar? Hoe zorgen we ervoor dat uitvoeringsorganisaties als Ferm Werk aansluiting vinden bij de wensen van het bedrijfsleven? Aangezien vraagstukken op onderwijsvlak een sterke regionale component kennen, zal de gemeente in U10- en 'Alphen-Gouda-Woerden'-verband actief op zoek moeten naar kansen die de lokale arbeidsmarkt versterken. Denk hierbij onder andere aan het optimaal benutten van subsidiemogelijkheden of kennisdeling op basis van ervaring die elders is opgedaan. Ook zal de gemeente vanuit een helikopterblik relaties moeten leggen tussen ontwikkelingen op de arbeidsmarkt en ontwikkelingen op het vlak van wonen, werken, recreëren en mobiliteit. Het bewaken van de samenhang tussen verschillende ontwikkelingen is van essentieel belang om op lokaal vlak het hoofd te kunnen bieden aan grote uitdagingen zoals het verbinden van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt. In het derde kwartaal van 2019 zal de gemeente, in afstemming met de belanghebbenden, drie à vier projecten benoemen waarop in 2020 wordt ingezet.

2) Techcampus

Een trend die doorzet is krapte op de arbeidsmarkt in sectoren als techniek, bouw en de zorg. Voor de kraptesectoren in de gemeente Woerden kunnen acties benoemd worden. Waar liggen initiatieven en waar te verbinden? In Woerden zitten veel bedrijven in de techniek die moeilijkheden ondervinden om aan goed geschoolde werknemers te komen. Samenwerkingspartner Woerdens Techniek Talent (WTT) heeft het initiatief om een Techcampus in Woerden op te zetten. Het steven is om leerlingen in de regio op te leiden en door te laten stromen naar technische bedrijven. Gestart is met een haalbaarheidsonderzoek; het opstellen van een goede business case. Hierbij legt de gemeente verbindingen met regionale partners als de EBU en de provincie.

3) Onderzoek naar huisvestingsvormen voor arbeidsmigranten

De gemeente Woerden onderzoekt verschillende vormen van huisvesting voor arbeidsmigranten. Hierbij kan onderscheid worden gemaakt naar short stay, mid stay en long stay. Waarbij long stay in principe door de reguliere woningmarkt moet worden opgepakt. Daarnaast kan onderscheid worden gemaakt tussen de huisvestingsvorm in de zin van een centrale, groot-schalige huisvestingslocatie of meerdere kleinschalige huisvestingslocaties. Uiteraard is de locatiekeuze onderdeel van het vraagstuk. Waar wil je arbeidsmigranten huisvesten? Het onderzoek van de gemeente moet uitsluitsel geven over de wijze waarop in Woerden wordt omgegaan met de huisvesting van arbeidsmigranten.

4) CIV Smart Technology

Het Centrum voor Innovatief Vakmanschap (CIV) Smart Technology is een dynamisch publiekprivaat samenwerkingsverband tussen bedrijven, overheden en onderwijs rondom Smart Technology. CIV Smart Technology zet zich in voor de continue ontwikkeling van onderwijs in samenwerking met het bedrijfsleven. Het verbinden van onderwijs, ondernemers en overheid staat centraal bij de projecten van CIV Smart Technology. Woerden participeert in dit samenwerkingsverband door in de vorm van uren een jaarlijkse bijdrage te leveren. De samenwerking met CIV Smart Technology loopt tot en met 2022. De hoofddoelen voor de komende vier jaar zijn onder andere het uitbreiden en versterken van het regionale netwerk van satellietlabs. Met bijzondere aandacht voor het realiseren van een technohub in elk van de regio's van het CIV Smart Technology. Het opzetten van een Leven Lang Ontwikkelen programma voor zittende medewerkers geënt op de smart opleidingslijnen en het bevorderen van de doorstroom vo-mbo-hbo in het techniek onderwijs.

4. TOEKOMSTBESTENDIGE WERKLOCATIES

“Aantrekkelijke, functionele en toekomstbestendige werklocaties voor bedrijven”

4.1 Waar staan we?

In de afgelopen jaren is op verschillende manieren gewerkt aan het vitaal houden van de Woerdense werklocaties. In 2017 is de Ontwikkelingsvisie Middelland vastgesteld. Deze visie geeft richting aan de toekomstige ontwikkeling van bedrijventerrein Middelland. Ontwikkelingen die moeten resulteren in minder kantorenleegstand en een verbeterde kwaliteit van Middelland. Daarnaast heeft de gemeenteraad in 2018 het Herstructureringsprogramma bedrijventerreinen vastgesteld. Een programma dat als leidraad fungeert voor het toekomstbestendig maken van de bedrijventerreinen en het opstellen van herstructureringsplannen per bedrijventerrein. Ook is er aandacht geweest voor breedbandinternet in het buitengebied. Een essentiële voorziening om het buitengebied als toekomstbestendig woon-werkgebied te behouden. Via een interessepeiling en vraagbundeling zijn marktpartijen overgehaald tot de aanleg van breedbandinternet in het buitengebied. Op al deze gebieden zal ook in de komende jaren inzet nodig zijn om de Woerdense werklocaties toekomstbestendig te houden.

4.2 Opgaves

• Vitale bedrijventerreinen

Vitale werklocaties zijn van essentieel belang voor een goed ondernemersklimaat. De bedrijventerreinen in Woerden zijn goed voor ongeveer vijftig procent van de totale werkgelegenheid. De kwaliteit van enkele bedrijventerreinen is echter niet toekomstbestendig. De bedrijfsomgeving van bedrijven sluit hierdoor onvoldoende aan op veranderingen in de economie, techniek en klimaat. Herstructurering is nodig om deze bedrijventerreinen weer toekomstbestendig te maken.

• Ruimte voor groeiende bedrijven

De gemeente Woerden kent echter al jarenlang krapte op de bedrijfsruimtemarkt. Enerzijds duidt de krapte op een sterke economie, anderzijds is de ruimte momenteel dusdanig schaars, dat bedrijven onvoldoende mogelijkheden hebben om door te groeien. Van oudsher in Woerden gevestigde bedrijven met een sterke maatschappelijke binding worden hierdoor gedwongen om naar elders te verhuizen. Een uitbreiding van het lokale bedrijventerreinen- areaal is nodig om de groei van de Woerdense economie te kunnen faciliteren.

• Aanpak kantorenleegstand

De Woerdense kantorenmarkt kenmerkt zich door een mismatch tussen vraag en aanbod. Schaalverkleining van het bedrijfsleven zorgt voor een vraag naar kleinere kantoreenheden. Het aanbod in Woerden is over het algemeen echter relatief grootschalig. De markt pakt dit vraagstuk slechts ten dele op. Enkele bestaande kantoorpanden zijn omgebouwd tot bedrijfsverzamelgebouwen. Vooralsnog is de kantorenleegstand in Woerden echter hoger dan het landelijk gemiddelde. Leegstaande kantoorpanden hebben een negatieve uitstraling op de omgeving en duiden op een onbenut economisch potentieel. In overleg met vastgoedeigenaren wil de gemeente naar een oplossing voor het (langdurig) leegstaande vastgoed.

• Toekomstbestendig buitengebied

Naast de bedrijventerreinen en kantorenlocaties vormt het buitengebied één van de werklocaties in de gemeente Woerden. Voor het buitengebied is het van belang, dat de technologische infrastructuur (internetverbindingen) voldoende toekomstbestendig is. Zonder deze voorziening wordt het economisch vitaal houden van het buitengebied in de toekomst nagenoeg onmogelijk. Daarnaast is bodemdaling en de daaraan verbonden alternatieve verdienmodellen voor de agrarische sector een belangrijk thema, dat aandacht behoeft. De impact van bodemdaling op het economisch potentieel van het buitengebied is groot.

4.3 Acties

Bovengenoemde opgaves resulteren in onderstaande acties:

1) Herstructurering bedrijventerreinen

Vanuit het Herstructureringsprogramma bedrijventerreinen wordt gewerkt aan het opstellen van herstructureringsplannen voor de bedrijventerreinen Barwoutswaarder en de Nijverheidsweg. De Nijverheidsbuurt in Zegveld wordt reeds gerevitaliseerd. De herstructureringsplannen richten zich op drie pijlers: economische vitaliteit, aanpak openbare ruimte en duurzaamheid.

De pijler economische vitaliteit richt zich op de functionaliteit van de bedrijventerreinen. Welke activiteiten gaan goed samen en welke niet. Daarnaast kan in het licht van werkgelegenheid sturing worden gegeven op gewenste sectoren op de bedrijventerreinen. Bestemmingsplannen c.q. omgevingsplannen zullen hierop worden aangepast. De aanpak van de openbare ruimte betreft een gevel tot gevel benadering, waarbij gemeente en ondernemers in samenwerking de openbare ruimte aanpakken. De ondernemers zijn daarbij verantwoordelijk voor privégronden aangrenzend aan de openbare ruimte. Klimaatbestendigheid is een belangrijk aspect in de openbare ruimte.

Voor wat betreft duurzaamheid richten de plannen zich op het informeren, ontzorgen en enthousiasmeren van ondernemers om te gaan verduurzamen. Deels kan dit op individueel niveau, maar deels zal dit ook op terreinniveau moeten worden aangepakt. Het is hierbij van belang om snel zekerheid te kunnen bieden aan ondernemers over plannen en ambities, zodat zij goede afwegingen kunnen maken ten opzichte van eventuele investeringsbeslissingen. Het streven is om in 2019 de herstructureringsplannen op te leveren, om hier daarna uitvoering aan te kunnen geven. Het herstructureringsprogramma is qua planning leidend voor de aanpak van bedrijventerreinen.

Uitvoeringsacties Herstructureringsprogramma in 2019:

- Voor de op te stellen herstructureringsplannen Barwoutswaarder en Nijverheidsweg
- Economische visie bedrijventerreinen
- Economisch profiel bedrijventerrein Barwoutswaarder Woerden
- Economisch profiel bedrijventerrein Nijverheidsweg Kamerik

2) Realisatie schuifruimte

Om te kunnen herstructureren is schuifruimte noodzakelijk. Op de bestaande bedrijventerreinen moet ruimte voor herstructurering worden gecreëerd. Additionele bedrijfsgronden om bedrijven tot verplaatsing te verleiden is nodig. In overleg met provincie, ondernemersverenigingen en inwoners zijn inmiddels drie mogelijke locaties voor schuifruimte benoemd. In de komende jaren zal uitvoering moeten worden gegeven aan het

realiseren van deze locaties. Het betreft zowel de te doorlopen ruimtelijke procedures, op te stellen uitgiftecriteria als de daadwerkelijke aanleg van de terreinen. Allereerst zal echter het politieke besluitvormingsproces uitsluitel moeten geven over de mogelijkheden voor het aanleggen van de schuifruimte.

3) Organisatiegraad bedrijventerreinen

Op bedrijventerrein Honthorst is een bedrijveninvesteringzone (BIZ) actief. In eerste instantie is een BIZ een instrument door en voor ondernemers. Gezien de betrokkenheid van de gemeente bij de uitbetaling van de BIZ-gelden en het feit dat veel activiteiten zich richten op de openbare ruimte zijn ondernemers en gemeente in een BIZ-constructie echter wel tot elkaar veroordeeld. Een goede dienstverlening vanuit de gemeente richting een BIZ-vereniging is noodzaak. Het is van belang dat de gemeente hier voldoende inzet op pleegt.

Daarnaast zijn er ambities, deels voortkomend vanuit het bedrijfsleven en deels vanuit de gemeente, om ook de organisatiegraad op de bedrijventerreinen De Putkop en Barwoutswaarder te verbeteren. Op bedrijventerrein De Putkop zou dit ten dienste kunnen staan van verduurzamingsmaatregelen. Op bedrijventerrein Barwoutswaarder zou een verhoogde organisatiegraad stimulerend werken voor de herstructurering van het bedrijventerrein.

4) Realisatie snel internet buitengebied

Zoals reeds aangegeven zijn goede internetverbindingen tegenwoordig van essentieel belang. Zonder goed internet is de economische potentie van een gebied beperkt. In de toekomst zal het belang van goede internetverbindingen enkel groter worden. Het buitengebied van Woerden beschikt lang niet overal over toekomstbestendige internetverbindingen. In 2018 heeft de gemeente in samenwerking met buurgemeenten, provincie en inwoners een traject doorlopen om marktpartijen te interesseren voor het aanleggen van internet in het buitengebied. Twee marktpartijen hebben toegehoort, maar het internet is op dit moment nog niet aangelegd. Beide marktpartijen hebben uitgesproken om in 2019 het internetnetwerk aan te leggen. Vanuit de gemeente is betrokkenheid op dit proces vereist om de planning van de marktpartijen te bewaken en ervoor te zorgen dat de aanleg geen onnodige overlast veroorzaakt.

5) Alternatieve verdienmodellen agrarische sector

Het Groene Hart heeft te kampen met bodemdaling. Als gevolg hiervan worden economische activiteiten van de agrarische sector bemoeilijkt. Ook heeft de bodemdaling een effect op de infrastructuur in het buitengebied, welke van essentieel belang is voor economische activiteiten. Vanuit het Veenweide Innovatiecentrum (VIC) en de onlangs gesloten RegioDeal met het rijk zullen nieuwe experimenten worden uitgevoerd om te zoeken naar manieren om de bodemdaling (deels) te kunnen ondervangen, dan wel er op een goede manier mee om te kunnen gaan. Vanuit economisch perspectief is het interessant om te onderzoeken welke alternatieve verdienmodellen, beter passend bij de bodemdalingsproblematiek, er voor de agrarische sector zijn. Gezien de beperkte uitbreidingsmogelijkheden op het gebied van wonen en werken door de ligging in het Groene Hart, is het interessant om na te gaan of een ander gebruik van leegstaande agrarische bebouwing een bijdrage kan leveren als alternatief verdienmodel voor agrariërs. Hiermee zou dan tevens ruimte gecreëerd kunnen worden voor economische activiteiten die elders door een gebrek aan ruimte geen plek vinden. In de huidige collegeperiode zal hier onderzoek naar worden verricht.

5. DIENSTVERLENING

”Naar een dienstbare organisatie”

5.1 Waar staan we?

De afgelopen jaren is met succes gewerkt aan het verbeteren van de dienstverlening van de gemeente aan ondernemers. Dit is in het vorige actieprogramma al als speerpunt aangegeven. Deze inzet is terug te zien in de meest recente ondernemerspeiling (2018, VNG realisatie). De score waarmee ondernemers de gemeente beoordelen is gestegen van een 6,2 naar een 6,5. De stijging van deze score kan worden toegeschreven aan verschillende ingrepen de afgelopen vier jaar. Zo is het aanbestedingsbeleid verbeterd met meer oog voor lokale ondernemers, is het accountmanagerschap uitgebreid en is de samenwerking met alle ondernemersverenigingen uitgebreid en gestroomlijnd. De komende jaren moet dit verder uitgebouwd worden. De ambitie van de gemeente is om door te groeien naar een 7,0 bij de volgende ondernemerspeiling. Dit willen we bereiken door te continueren wat we reeds doen in combinatie met onderstaande opgaves.

5.2 Opgaves

• Onderling – persoonlijk - contact

Een van de opgaves voor komende jaren is het stimuleren van meer en beter onderling contact. Ambtenaren van de gemeente moeten gestimuleerd worden om vaker in gesprek te gaan met ondernemers. Zo kunnen ideeën beter in perspectief geplaatst worden, en komen de wensen en ideeën van ondernemers beter tot hun recht. Andersom zal dit bij ondernemers leiden tot meer begrip voor uitdagingen en belangenafwegingen van de gemeente en haar medewerker.

• Communicatie

De communicatie richting ondernemers van relevante informatie kan beter. Ondernemers kunnen beter, tijdiger en gericht geïnformeerd worden over lopende en toekomstige initiatieven en projecten. Ook kan informatievoorziening over onder meer veranderende procedures en juiste contactpersonen verbeterd worden, en moet zoveel mogelijk diffuse communicatie (vanuit meerdere personen uit de gemeentelijke organisatie) naar dezelfde ondernemer voorkomen worden.

• Regeldruk

Daarnaast ligt er een opgave om de regeldruk voor het bedrijfsleven te verbeteren. Veel ondernemers ervaren deze als hoog, en procedures zijn vaak lang en complex.

5.3 Acties

De oplossingen en acties richten zich voornamelijk op drie pijlers:

1) Bestendigen van het accountmanagerschap

In de afgelopen jaren zijn accountmanagers aangesteld voor het bedrijfsleven, onder meer voor de binnenstad en de gebieden daarbuiten. Naast behartiging van de externe component van hun takenpakket moet meer aandacht besteed worden aan de interne component. Het cluster EZ, en met name de accountmanagers, moeten zich intern nog steviger profileren als het eerste aanspreekpunt als het gaat om ondernemers(vragen). Ze moeten te allen tijde betrokken worden bij de ondernemers-gerelateerde werkzaamheden van andere teams. Speciale aandacht gaat hierbij uit naar de afdelingen vergunningen, ruimtelijke ordening en het Omgevingsloket.

Concrete acties die hierin ondernomen zullen worden:

- Jaarlijks overleg (indien behoefte) POVW met de meest relevante afdelingen voor ondernemers. Dit in onderling overleg af te stemmen. De basis van dit overleg zal bestaan uit informatie die wordt opgehaald uit het gezamenlijke event (zie actiepunt communicatie)
- In q2 2019 een overzicht worden gemaakt en gedeeld met POVW van medewerkers en taken binnen de afdeling EZ en bij mutaties in het personeelsbestand worden bijgewerkt.

Aantal accountmanagers zal worden gecontinueerd, waarbij de focus nadrukkelijker ligt op extern.

2) Communicatie

De gemeente, en in het bijzonder het cluster Economische Zaken, zal gaan onderzoeken of en hoe informatie beter over het voetlicht gebracht kan worden. Op dit moment zijn enkel de officiële kanalen van de gemeente beschikbaar (bijvoorbeeld de website en de social media kanalen). De communicatie via deze kanalen is voor verbetering vatbaar.

Daarnaast is er behoefte aan frequentere updates inzake langlopende projecten. De verbetering van communicatie inzake deze dossiers heeft onze aandacht.

Concrete actie die in dit licht ondernomen zullen worden:

- In 2019 wordt er gewerkt aan de verbetering van de website en zal er meer gecommuniceerd worden via de huidige kanalen (sociale media en gemeente website) over voortgang (zie tevens punt communicatie)

- Er wordt jaarlijks een event georganiseerd door het cluster EZ in samenwerking met de POVW om input op te halen voor het volgende jaar.
- Er wordt voor 4 uur per week een communicatiemedewerker aangetrokken ter verbetering van de communicatie.
- Met projectleiders is de afspraak gemaakt dat er meer gecommuniceerd wordt over langlopende projecten.

3) Regeldruk en bijbehorende processen

Al sinds het vorige actieprogramma wordt aangegeven dat ondernemers te veel regels ervaren. Hoewel er voor een groot deel nationale wet- en regelgeving bestaat (en hier niet vanaf geweken kan worden), ligt ook een deel van de verantwoordelijkheid bij de gemeente. Het aanpakken van de regeldruk moet daarom een prioriteit worden bij het cluster in het kader van verbeterde dienstverlening.

De volgende concrete acties worden ondernomen:

- Er wordt een onderzoek gedaan naar belemmerende regelgeving, en de uitkomsten daarvan zullen worden gebruikt om overbodige regelgeving te schrappen.
- Processen worden goed in kaart gebracht, en overzichtelijk aan ondernemers gecommuniceerd. Waar mogelijk worden processen minder complex gemaakt.

6. BINNENSTAD EN OVERIGE VOORZIENINGCENTRA (DORPSCENTRA EN WIJKEN)

“Economisch vitaal houden van het stadshart en alle dorps –en wijkcentra”

6.1 Waar staan we?

Binnenstad

In 2018 heeft de gemeenteraad het beleidskader binnenstad Woerden 2018-2022 vastgesteld. Dit besluit markeert de afronding van een intensieve samenwerking met relevante groepen belanghebbenden (Vestingraad). Het is tegelijkertijd de opmaat naar de volgende fase.

De winkelleegstand is in de afgelopen periode gedaald naar zo'n 7% (KSO 2018) en ligt op het Nederlands gemiddelde. Betrokken partijen weten elkaar beter te vinden. Ongeveer 10% van alle vestigingen zitten in de binnenstad. Het werkgelegenheidsaandeel (2.100 arbeidsplaatsen) is 7,5%. Het merendeel van de vestigingen heeft minder dan 25 werkzame personen in dienst. Daarmee heeft de binnenstad een uitgesproken MKB-profiel.

We zien dat de dynamiek in binnensteden hoog is. Met name middelgrote binnensteden zoals Woerden staan onder grote druk door actuele ontwikkelingen o.a. in het consumentengedrag. Dat blijkt uit alle recente toonaangevende rapporten over binnensteden. Er blijft stevig “werk aan de winkel”. Een heroriëntatie met name in de retail is aan de orde. Het vastgestelde beleidskader binnenstad biedt een perspectief op wenselijke én noodzakelijke gezamenlijke investeringen.

Overige voorzieningencentra (dorpscentra en wijken)

Supermarkten zijn structuurbepalend voor de algehele winkelstructuur en dus ook voor de voorzieningstructuur op de lange termijn.⁵ De kleine kernen in de gemeente beschikken elk over een (beperkt) supermarkt aanbod. Door het beperkte draagvlak (aantal inwoners) zijn deze supermarkten kwetsbaar.

Op wijkniveau is sprake van een heldere structuur. Woerden heeft 3 wijkcentra met elk een eigen boodschappencentrum, met een supermarkt als belangrijkste trekker.

6.2 Opgaves

Binnenstad

- Het voorzieningen niveau van de binnenstad op peil houden: Het verleiden van eigenaren, bewoners en huurders tot het doen van extra investeringen in de gebouwen, aan de gevels en in de directe omgeving. Snel(ler) internet in de binnenstad.
- Versterken van de integrale samenwerking met de stakeholders in de binnenstad: Het laten aanhaken van stakeholders uit vastgoed, markten en andere

geledingen op het actieprogramma binnenstad. Het uitbouwen van de samenwerking.

- De binnenstad is dé centrale ontmoetingsplaats: Streven naar stijgende bezoekersaantallen die gemiddeld langer verblijven, een toename van de leefbaarheid en een afname van de leegstand, bruisende evenementen, minder autoverkeer. “Er is steeds iets nieuws te beleven.”

Overige voorzieningencentra (dorpscentra en wijken)

- Het vitaal houden van dorpscentra en wijken: De aanwezigheid van een supermarkt (de dagelijkse artikelen, KSO 2018) is van belang. Goede voorzieningen (horeca, detailhandel) zijn van belang voor de leefbaarheid van de kernen.
- Voorzieningenniveau afstemmen op woningbouw-opgave en groei aantal inwoners en ontwikkelingen rondom het stationsgebied: Naar verwachting komen er 1800-2400 nieuwe woningen bij in Woerden.

⁵ Supermarktenstructuurvisie gemeente Woerden 2016

6.3 Acties

1) Binnenstad

- Opstellen actieprogramma binnenstad 2019-2022: Op 11 maart 2019 zijn in de Vestingraad-plus 75 actiepunten benoemd als de Ontwikkelagenda binnenstad 2019-2022. Daaruit hebben de georganiseerde stakeholders in de vestingraad-plus 5 acties geprioriteerd voor 2019. Deze acties sluiten aan op de thema-doelstellingen in het beleidskader binnenstad. Duurzaamheidsopgaven maken hiervan deel uit. De acties zijn:

- Realisering gratis fietsstallingen (punt 45)
- Rijngracht (punt 1)
- Versterken promotie (punt 14)
- Herinrichting Kerkplein (punt 10)
- Routing binnenstad verbeteren (punt 47), inclusief fietsverbindingen met de wijken.

Voor deze acties komen plannen van aanpak in 2019. Daarnaast gaat de gemeente het Beeldkwaliteitsplan binnenstad updaten in samenspraak met de stakeholders.

In 2020 worden de actiepunten voor 2020 en verder benoemd in de Vestingraad plus.

- Uitvoering geven aan de Retaildeal: In 2018 heeft de gemeente deze deal gesloten met het ministerie van EZ in samenspraak met de BIZ Stadhart. Actielijnen vanuit de Retaildeal zijn o.a.:
 - Aanhaken vastgoed goedpartijen in binnenstad (als stakeholder) op het actieprogramma
 - Onderzoek haalbaarheid loyalty programma binnenstad.

2) Overige voorzieningencentra (dorpscentra en wijken)

- Gebiedsgericht en vraag-gestuurd gezamenlijk de opgaven formuleren: Voorbeeld Zegveld: wat is nodig om de basisvoorzieningen op peil te houden. Tevens spelen we in op kansen voor verduurzaming. De EZ-accountmanagers leveren hieraan een bijdrage. We onderhouden actief contact met ondernemers.

3) Gemeente-breed Woerden

- Actualisatie Supermarktenstructuurvisie: Anticiperend op ontwikkelingen in de Poort van Woerden (Snelrpoort, Middelland, binnenstad) koersen op een wenselijke supermarktenstructuur. Het vaststellen van een helder beleids- en toetsingskader supermarkten.
- Update Horeca beleidskader: Duidelijkheid bieden aan ondernemers voor horeca aanvragen aan de hand van gebiedsprofilen en gemeente door vaststelling beleids (-toetsings)kader horeca.

4) Regionale samenwerking

- Regionale detailhandelsafspraken: De U10 regio stemmen de ruimtelijke retail-plannen onderling af in een regionaal afstemmingskader ter borging van een evenwichtige retail-structuur en voorkoming winkel-leegstand.

BIJLAGE 1: FINANCIËEL

Voor de uitvoering van het Economisch Actieplan is budget gereserveerd. In onderstaande tabel is een uitsplitsing gegeven van het budget gereserveerd voor de uitvoering van economisch actieplan.

	2019	2020	2021	2022
Werkbudget EZ (advies & onderzoekidmaatschappen en contributies)	€ 28.500	€ 28.500	€ 28.500	€ 28.500
Deelname Economic Board Utrecht **	€ 52.250	€ 52.250	€ 52.250	€ 52.250
Stimulering lokale economie (kaasmarkten)*	€ 30.000	€ 20.000	€ 10.000	€ -
Woerden Werkt				
Woerden Werkt	€ 40.750	€ 40.750	€ 40.750	€ 40.750
Regionale samenwerking Groene Hart*	€ 25.500	€ 25.500	€ 25.500	€ 25.500
Coördinatie binnenstad				
Werkbudget (advies & onderzoek/ lidmaatschappen en contributies)	€ 31.000	€ 31.000	€ 31.000	€ 31.000
Actieprogramma binnenstad *	€ 100.000	€ -	€ -	€ -
Totaal	€ 307.750	€ 198.000	€ 188.000	€ 178.000

* Deze kosten zijn incidenteel of hebben een specifieke bestemming

** Provinciaal samenwerkingsverband tussen overheden, kennisinstellingen en bedrijven

In het bovenstaande overzicht zijn de personeelskosten buiten beschouwing gelaten. Daarnaast zijn de kosten voor de volgende projecten niet opgenomen:

- Woerden Techniek Talent (WTT)
- Vitale bedrijfsterreinen
- Bodemdaling
- Schuifruimte
- Aanpak kantoorleegstand

Bovenstaande kosten zijn niet opgenomen in het economisch actieplan om twee redenen:

- 1) Projecten zijn breder dan dit economisch actieplan
- 2) Totale kosten voor specifieke project dienen nog te worden geaccordeerd door de raad

BIJLAGE 2: PLANNING ECONOMISCHE ACTIES 2019-2022

VITALE ARBEIDSMARKT	2019	2020	2021	2022
Herijking programma Woerden Werkt	Q3			
Techcampus (realisatie)	Q3			
Onderzoek huisvestingsvormen voor arbeidsmigranten	Q3			
CIV Smart Technology	Doorlopend	Doorlopend	Doorlopend	Doorlopend
CIV Zorg en Welzijn	Doorlopend	Doorlopend	Doorlopend	Doorlopend
TOEKOMSTBESTENDIGE WERKLOCATIES	2019	2020	2021	2022
Economische visie bedrijventerreinen	Q3			
Herstructureringsplan	Q4			
Herstructureringsplan Barwoutswaarder		Q2		
Herstructureringsplan Zegveld Nijverheidsbuurt		Q1		
Haalbaarheidsonderzoeken schuifruimte	Q4			
Uitvoering realisatie schuifruimtelocaties		Doorlopend	Doorlopend	Doorlopend
Toekomstbehoefte bedrijventerreinen	Q4			
BIZ Honthorst	Doorlopend	Doorlopend	Doorlopend	Doorlopend
Verbeteren organisatiegraad Barwoutswaarder		Q2		
Verbeteren organisatiegraad Putkop	Q4			
Realisatie snel internet buitengebied	Q4			
Alternatieve verdienmodellen agrarische sector (leegstaande agrarische bebouwing)		Q2		
DIENSTVERLENING	2019	2020	2021	2022
Verbetering communicatiekanalen gemeente	Q3, doorlopend	Doorlopend	Doorlopend	Doorlopend
Gemeente met POVW gezamenlijk evenement organiseren voor ondernemers	Jaarlijks	Jaarlijks	Jaarlijks	Jaarlijks
Aantrekken communicatiemedewerker	Q3			
Communicatie omtrent lopende en nieuwe projecten	Doorlopend	Doorlopend	Doorlopend	Doorlopend
Onderzoek belemmerende regelgeving	Q4			
75 Bedrijfsbezoeken accountmanagement	Doorlopend	Doorlopend	Doorlopend	Doorlopend
10 Bedrijfsbezoeken accountmanagement met wethouder(s)	Doorlopend	Doorlopend	Doorlopend	Doorlopend
Opzetten CRM systeem		Q1		
BINNENSTAD EN DORPSCENTRA EN WIJKEN	2019	2020	2021	2022
Opstellen actieprogramma binnenstad	Q3			
Uitvoering Actieprogramma binnenstad		Doorlopend	Doorlopend	Doorlopend
Uitvoering Retail deal	Q3, 4			
Gebiedsgericht werken	Doorlopend	Doorlopend	Doorlopend	Doorlopend
Actualiseren supermarktenstructuurvisie	Q2, 3			
Update horeca beleidskader	Q3, 4			
Standplaatsen beleid		Q1		
Regionaal afstemmingskader retail vaststellen (aanscherping beleid perifere detailhandel)	Q3, 4			